

Scénář k audioreportáži - Marie Grusová

Zpracovali: Zuzana Berná, Elen Fejfarová, Anna Hakenová, Barbora Matoušová, Pavla Mlejnecká, Adéla Voborníková, Mikuláš Mázor ze ZŠ 17. listopadu pod vedením Mgr. Jitky Víchové

„Noc z 20. na 21. srpna 1968 a o půlnoci vás probudí, že se vám klepe celej barák a venku je hroznej rachot a hluk. Jdete se podívat a vidíte venku tanky, děla a nad váma lítaj letadla.“

To ráno šla teprve čtrnáctiletá Marie Grusová na brigádu do továrny v Ústí nad Labem, všude byly tanky a chaos. Ženy v továrně plakaly, bály se, že bude válka. Tehdy Marie netušila, že to je její první životní zlom.

„Můj táta brečel, protože tomu vůbec nemoh' uvěřit, že někdo, komu takhle věřil, ho zradil.“

Otec měl těžké dětství. Jeho maminka byla svobodná matka, a proto ho ostatní děti šikanovaly. Po válce ho nadchla myšlenka komunismu, že všichni si budou rovni. S okupací vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968 ale nesouhlasil. Následky na sebe nenechaly dlouho čekat. Tatínka z práce vyhodili okamžitě, ale ani Marie neunikla. Ačkoli výborně studovala, na žádnou ze čtyř vysokých škol se nedostala, prý pro velký počet uchazečů. Poslední šance byla dopravní fakulta na Slovensku. Na cestu dostala obálku.

„Až přijedete na tu vysokou školu, až půjdete na přijímačky, tak jim tu obálku odevzdejte. Byla to prostě obálka, kde byly informace z těch vysokých škol, na které jsem dělala přijímačky a kde mě nepřijali. Já jsem tu obálku samozřejmě rozlepila, protože jsem byla zvědavá. Tam byly papíry týkající se otce a tak..., kde jsem dělala přijímačky, a hlavně tam bylo napsáno: PŘIJETÍ NA VYSOKOU ŠKOLU NEŽÁDOUCÍ, podtrženo červeně.“

Marie nevěděla, co dál. Vůbec nepočítala s tím, že by nepokračovala ve studiu. Život se jí zhroutil, do školy nemohla, a tak se vdala. Vzala si Jakuba Nováka.

„Já přesně v ten den, co jsem měla svatbu, jsem věděla, že to je špatně.“

Spoj: Manželům Novákovým se narodili tři synové. Marie jim věnovala veškerou svou energii. Na toto období ale nevzpomíná moc ráda. Bydlela v Ústí nad Labem, kde byl zápach a tak znečištěné ovzduší, že to škodilo zdraví. Ve městě byla vysoká úmrtnost dětí. Marie se chtěla přestěhovat.

„Říkám, hele, bude ze mě klidně selka, budu se starat o prasata, slepice a o králíky. Hlavně pojd' odsad' pryč. V práci mi řekli: „No jasný, klidně od nás můžeš odejít, ale my zajistíme, že neseženeš práci. To my umíme. O to my se postaráme.“

Marii bylo třicet a neměla šanci svůj život řídit. Ale naštěstí přišla sametová revoluce a Marii se jako mávnutím kouzelného proutku život proměnil. Měla štěstí a mohla konečně využít své schopnosti. Přijala nabídku pracovat v bance jako personální manažerka.

„Do té banky za mnou přišel chlap, kterýho já jsem neznala, nikdy neviděla. On se mi představil. Byl ředitel Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, chtěl domlouvat bankovní produkt a pak mně říkal: 'Paní Grusová, nechtěla byste na vysokou školu?' Protože jsem byla tak nažhavená na vysoký školy, tak jsem potom studovala čtyři: jednu tady tu UJEP, tam jsem

studovala ekonomii a management. Potom MBA, to bylo pro manažery, který jsou v praxi, takže to je hodně o ekonomii. Potom jsem studovala pedagogiku v Hradci Králové a potom andragogiku v Praze, to je výchova a vzdělávání dospělých.“

Po vystudování všech čtyř vysokých škol se Marii splnilo další přání: odstěhovat se z Ústí nad Labem. Od roku 2001 žije v Jičíně, kde jsme měli možnost se s ní setkat. Přestože zažila tolik nespravedlnosti, nezahořkla, nevzdala se a život si užívá. Její optimismus a chuť do života, schopnost překonávat překážky jsou vlastnosti, které obdivujeme.